

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiin, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Criza.

În săptămâna acăsta, Marți, ministrul-president Bánffy, ca conducătorul partidei liberale a referat despre mer-sul negocierilor de până acum.

Vorbirea ministrului-președinte se consideră ca semn al păcii, și de ea se lăgă speranțe mari, întru-cât se pune în perspectivă întrarea de raporturi normale în viața parlamentară.

Ca formă vorbirea e lucrată cu mare îngrijire, și nu atinge nici o córdă care ar pute atinge sensibilitatea opo-sițiunei.

Bate la ochi, că în întrégă vor-birea nu se face nici cu un cuvânt amintire de rolul mijlocitoriu, ce a fost dat prin corónă consilierului in-tim Coloman Széll.

Cu intențiune sau dóră numai din întemplantare nu a amintit ministrul pre-sident despre împregiurarea, că în či-lele dir: urmă în numele corónai nu a mai pertractat cu opozițiunea capul ministeriului, ci un membru al parti-dei liberale? — acăsta rămâne deocam-dată la aprețiarea cetitorului.

Fapt e că ministrul-president nu a voit să presinte partidei în mod ofi-cial pe bărbatul, care în numele coró-nei continuă negocierile și ia garanție pentru ținuta corónai.

Tot în cele formale se consideră ca fapt împlinit renunțarea ministrului-president Bánffy și chemarea altui bār-bat în fruntea guvernului.

Se dă cu socotela, că din inciden-tul schimbării în persóna ministrului president, se vor mai face și alte schim-bări, în special va veni alt bărbat în fruntea despărțământului ministerului de interne, dacă actualul ministru de in-terne Perczel va fi acceptat de presi-dent al camerei deputaților.

În vorbirea sa ministrul-president a atins condițiunile, cari trebuiesc îm-plineite înainte de a se pute face schim-barea.

Va trebui să se alégă mai întâiu presidentul dietei, va trebui să se alégă cei 2 vicepresidenți, și după-ce parla-mentul va fi constituit în regulă, tot guvernului actual, va să dică: tot ac-tualului ministru-president, va trebui să i-se voteze proiectele de legi pre-sentate dietei încă în tómnă anului 1898.

La locul prim va veni convenți-nea cu Austria, spre a salva pactul dualistic cel puțin încă pentru 4 ani de zile.

La locul al doilea ar veni votarea bugetului cel puțin pe durata de 4 luni de čiile, și contingentul recerut de recruți, căci asentările de comun se fac în luna lui Martie.

Cu acestea s'ar delătura starea afară de lege, care a intrat cu 1 Ia-nuarie a. e. și țera ar intra din nou în raporturi normale.

Aceste sunt legile cele mai indis-pensabile, cari la tot casul sunt de a se vota încă actualului ministru-pre-sident.

Ar fi încă schimbarea regulamen-tului casei, reclamat ca condițiune prin-cipală de către partida dela putere, spre a nu se mai face posibilă o ob-strucțiune tehnică ca cea de acuma, și reforma legii electorale, și asigu-rarea libertății la alegeri, două lucruri puse ca condițiune principală de către opozițiune.

Ceste din urmă înse se pot face și sub ministeriul cel nou, fără a slă-bi autoritatea guvernului actual, fără a se atinge în mod mai simțitoriu dem-nitatea partidei liberale

Din vorbirea conciliantă a minis-trului-president, din negocierile cari se urmăză, din încrederea cu care parti-dele din opozițiune primesc propoși-uniile lui Széll, ca ale reprezentantului corónai, se dă cu socotela, că criza este în apunere.

Va trebui cam o săptămână până se va ajunge la compromis formal, o săptămână până se vor vota proiectele de legi fără de cari coróna nu e apli-cată a dispensa pre actualul ministru-president dela postul seu actual, o

săptămână până se va trece peste ces-tiunea cu persóna noului ministru-pre-sident, și cestiunea-acăsta este una din-tre cele mai grele, și abia în 3 săptē-mâni vom ajunge la raporturi normale abia atunci se va pute vorbi mai de aproape asupra garanțiilor și a măsuril-or, cari să asigure libertatea alegerilor și să ia începutul o eră nouă în des-voltarea instituțiilor din statul nostru.

Cu era acăsta sperativă se va inaugura o nouă eră și în ținuta nós-tră politică, așa credem noi, și acăsta se va face spre binele neamului nos-tru, spre binele patriei comune.

Lărgirea dreptului electoral.

Perspectivile de pace în criza parlamentară din Budapesta, nu sunt tocmai mari. Și nu sunt tocmai mari fiind-că guvernul se înfióră și numai de ideea de a împlini condițiile de pace pe care i-le-a pus opoziția unită. Între aceste condiții, a căror amēnunte au fost cu jalusie ținute în ascuns, este și condiția pri-vitoare la lărgirea dreptului electoral. Privin-du-ne mai deapópe și pe noi, lăsăm și noi să urmeze aci condițiile din acest punct, după-ce „Magyarország” le-a scos cam în în-tregime la ivélă.

Proiectul de modificare a legii electorale a fost redactat în liniamente generale de Géza Polónyi și cetit în o conferență comună a partidelor din opoziție, care l'au declarat de al lor. Iatăl pe scurt:

Se atrage atențiunea guvernului asupra anomaliiilor și nedreptăților ce ađi se cuprind în legea electorală, și cari reclamă o studiere și o vindecare grabnică. Ca atare (anomalie și nedreptate) e censul de alegător, în virtutea căruia ađi în părțile nordice ale țerii, după anumite pătrare de sesiune urbanială, cât se recere ca să ai spre a fi alegător, se află cetățeni cari obțin acest drept pe temeiul unui cens de 1 fl. 60 cr. (sigur aceștia-s nemeșei favoriți...), iar pe aiurea, pe pustă d. e., chiar și alegătorii cu cens de 30—40 fl. sunt rari, și numai după dare de 50—56 fl. ajung în posesiunea dreptului de alegători. Asta e într'adevăr anomalie într'o țară cu egale drepturi pentru toți cetățenii.

Arată mai încolo proiectul-condiție al opoziției, că în Europa Ungaria e

singurul stat în care, dela 1848, dela era libertății, încóce, numărul alegători-lor nu numai că nu a crescut, dar a scădut chiar!

Și a scădut anume în proporții așa de mari, că dela 2.000.000 căți erau atunci, ađi abia mai sunt 800.000, deci sub un mi-lion!

Arată cât de mult s'au schimbat dela 1848 încóce relațiile în instrucția publică a țerii, cum s'a desvoltat inteligența în ea, iar guvernele n'au ținut, în aplicarea drep-tului electoral, nici o samă de acăstă desvol-tare.

Amintește, că dela 1848 s'a introdus în țară obligământul general de serviciu în armată. Ar fi lucru demn, dice proiectul opoziției, ca acelora cari își plătesc contri-buția de sânge patriei (adecă serviciul în armată, cu risicul vieții la caz de războiu), să li se dee drept de alegători.

Atât. Iar acum vedeți d-vóstră de ce nu vrea să primescă guvernul aceste condiții atât de juste și neesceptionabile, chiar neexagerate? Noi nu vedem!.. Adecă nu vedem cu ochii dreptății, dar cu ochelarii guver-nului actual ungar vedem: pentru-că prin o atare lărgire, care nici n'ar fi te miri cei lărgire grozavă, cum ar fi d. e. votul universal, ar intra în cadrele de alegători prea mulți din-tre fiii vitregi ai patriei, cari sunt buni să-și jertfescă eventual viețile pentru ea, dar nu să se bucure și de drepturi egale măcar cu alte popóre, căci în acest cas s'ar periclita, veđi d-ta, „ideia“!

Țarul la expoziția din Paris. Comisia cea mare organizătoare a expoziției universale din Paris, a hotărît să róge prin o adresă specială pe Țarul tuturor Rușilor, să iee parte la expoziția din Paris, în 1900.

Alți domnitori nu vor prim învitate specială.

Schimbare de constituție în Austria, în sens federalistic? „Gra-zer Tagblatt” scrie în fruntea numărului seu dela 8 Febr., că precum a aflat din isvor demn de credință, în ministeriul de externe (?) se lucrăză actualmente la proiectul de modificare a con-stituțiunii austriace, și anume mo-dificare în sens federalistic.

FOIȚA.

Note din călătorie.

Cracovia, 3 Noemvrie, 1896.

Adorm rupt de oboselă, retras într'un colț al vagonului cu berbeci de rasă Friese*) Mă deștept sgduit în bufnete formidabile: intrasem în gara de mărfuri a Cracoviei.

O nópte frigurosă de Nord, cu un vânt năpraznic, care hîțina ușa de lemn a vago-nului.

Obosit de drumul continuu, slăbit de nesomn, rebegit de frig, aștept să trecă cine-va pe acolo, să-l rog să mă ducă unde-va să mă încălesc. Orașul era... nu știu unde, că era întuneric al dracului. Un funcționar trece pe lângă mine însemnând numărul vagonului.

„Bitte Sie, Herr, ich laufe Gefahr ganz zu frieren.“

— „Ich werde gleich zurückkommen.“ Dar „gleich“-ul lui s'a lungit vre-o două ceasuri.

*) Cumpărați de Stat pentru ameliorarea rasei ovine în țara românească.

Ținându-ne de mână, trecem peste șini nenumărate, și ne strecurăm ca două umbre prin străđi de vagoné.

În cantonul lui e cald și bine, mă duc lângă sobă și mă mai încălesc. El pune de ceai, și după câte-va minute, eram prieteni, eu i-am dat țigări din Germania. Bine-făcē-torul meu era polon; mi-a povestit în séra aceea multe lucruri triste din viața lui, durerea, acăstă pecetie care arde și frământă viața omului nenorocit. Lumea îți iartă să fii hoț, să fii mincinos, dar nu-ți póte erta să fii sêrac.

Asta nu-i de ertat. Vântul vijie nebun, eu mă dau mai lângă sobă, și vreau să înma-gazinez în mine o cantitate mare de căldură, spre a avea pe drum...

De șése čiile viu continuu în tren, trecēdu-mi mai tótă čiua cu șefii de tren în Packwagen.

Am început să béu cafea rece, după sistemul nemțesc, și dac' aș sta mai mult pe aci, nemții m'ar mai învăța și alte lucruri frumoșe.

Afară o cétă grosă prinde să s'așternă, pădurea prin care trecem se cutremură adēnc de pufnetul locomotivei.

Pe lângă noi trece ca o nălcă trenul fulger. Foile veștede de pe taluse, spulberate de suflarea amețitoare a trenului, se 'nvîrtesc în urma lui ca 'ntr'un vârtej, fug după el puțin și recad mai pline de necaz, cu mórtea în suflet că n'au putut lua o părțică mitică de căldură și viață pentru ele.

Un frēnar polon, vine beat la mine, și'mi cere să-i dau un Trinkgeld și m'ame-nință că dacă nu-i dau, el nu mai pune unsóre la roți, vagonul va lua foc și va arde tot, tot, tot.

— Na, so!

Ce ciudățenie și poporul ásta polon! Pătura înaltă îngâmfată, vulgul alcoolic, în truparea alcoolismului. Sêrmani fără patrie, înșelați de dorințe deșarte!

Stanislau, 4 Noemvrie 1896.

Un început de iarnă în țară streină. Își pune natura lințoliu alb, spre a-și plānge propria ei mórte, fecióră pururea frumoșă.

Incet, incet, din înălțimi nevēdute, dor-nici de a săruta pământul, cad fulgii albi de zăpadă și amețiți de o călătorie îndelun-gată se topeș de bucurie, sărutându-se cu pământul

Polonii cu căciuli mari, cu capace pentru urechi, se vēd trecēnd pe banchetele terasa-

mentului, portul lor îți aduce 'n minte idea iernei crâncene de la poluri.

Acuma, acuma să vē vēd, sêrmanilor visători, cari n'aveți paltóne ori ghete, acuma să vē vēd, muncitori nenorociți! Iarna-i pe-dēpsa nemeritată a sêracului, beția de plă-ceri a celui avut. Cu sfărimiturile de la atâtea mese îmbelșugate, câte guri hămesite nu s'ar sătura și câte trupuri nu s'ar des-gheta!

Mă simt inspirat, și cānt:

Sêracie, sêracie,
Tu faci viața mea pustie,
Peste suflet pui nămeți,
Și simțirea mea o'ngheți.
De-aș putea te-aș pune 'n tun,
Să-i dau foc să te răpun!

Am început să mă simt tot mai trist m'apăsa greu ceva pe suflet și 'mi venea să plāng.

În noi clocotește durerea a mii și mi-lióne de ómeni, sunt necazuri de-ale nóstre și ale altora pe cari le-am vēdut, le-am citit și le-am simțit, și ele isbesc și frământă su-fletul nostru, ard ca o lavă mistuitoare și isbucnesc adeseori în torente de lacrimi fer-binți.

Diarele ungurești publicând telegrame speciale despre articolul lui „Grazer Tagblatt“, se grăbesc a-și mulcomi cetitorii, spunând că e o înțelegere greșită la mijloc, provenită din faptul că în cancelaria de cabinet zac mai multe proiecte de reformă electorală, înaintate acolo de particulari.

A m dori și noi să fie neadeverată știrea lui „Gr. Tg.“ Căci de e adevărată, nu e bună pentru noi Români. Noi am dori, ca o revizuire a constituțiunii să se facă în întregă monarchia, nu numai într-o parte a ei, dar dacă ea s'ar face acum, când noi stăm așa de destrămați și certându-ne, cel mult, noi între noi, — suntem siguri că revizuirea aceea nouă, ca națiune și biserică, nu ne-ar aduce nici un bine! Am fi trecuți simplu cu vederea, ca „popor liniștit, mulțumit cu stările de lucruri“. Schimbările eventuale, ar aduce zile mai bune numai popoarelor cari s'au impus și se impun neîncetat, ca vrednice de o sorte mai bună, prin înșasi ținuta lor și prin conducerea bărbătească a unor capi politici harnici, cum s'au arătat și s'au impus popoarele din Austria, cu Cehii în frunte, de deci de ani neobosit!

Iar resolventă odată reforma de constituție, fără ca pe noi să ne fi atins, am fi despoiați și de speranța ce par'că tot ne mai zimbește, a unei schimbări mai priincioase și nouă, cel puțin pe jumătate de veac ori pe veacuri înainte!

Afacerea uniților-unguri.

— Revistă bisericească —

Se vede cât de colo, cum tot lucrul e forțat, tras de pâr, un vicleșug.

În cea mai nouă încercare a greco-catolicilor-„maghiari“ de a storce dela scaunul papal din Roma sancționarea pentru introducerea limbii ungurești ca limbă liturgică în episcopia „gr. cat. ungurească“ ce vor să înființeze, — se bucină acum de multă vreme că va fi un pas decizător peregrinagiul în masse la Roma, spre a dovedi și cu figuri vii papei existența „bisericii“, pe care sfinția sa nu o recunoște.

Comitetul regnicolar de arangiere a „peregrinagiului“ decisese ca în primăvara anului de față să fie făcut drumul la Roma. Credea sigur, că după mișcări de petri în drépta și în stânga, o să se înștiințeze cu grămada „participanți“, însuflețiți de idee (mai ales că nu o să-i coste nimic, că-i duc ca pe o turmă, pe speșele stăpânului).

Și acum apare, că însuflețirea sutelor de mii de „greco-catolici maghiari“ cu cari se tot laudă, atâta e de mare, încât nici chiar așa nu s'au aflat atâtea înși câți trebuie în o deputațiune mai de dai Dămine, cari să se hotărască a-și părăsi casa și plugul pe câteva zile, pentru a face plimbarea prin cea

mai frumoasă țară, Italia în cel mai frumos timp, primăvara!

Sau ce altă va să dăcă următoarea hotărîre pe care comitetul regnicolar de arangiere a „peregrinagiului“ a luat-o zilele acestea, și pe care o aflăm în „Egy.“ dela 9 Febr.? Iată-o:

„Comitetul regnicolar a greco-catolicilor maghiari, voia ca în primăvara asta să prezinte sfinției sale papei omagiile maghiarimii greco-catolice.

„De vreme ce însă poporațiunea greco-catolică maghiară este în marea ei majoritate cultivătoare de pământ (căci printre aceștia s'au putut mai ușor găsi sêraci cu duchul) și de vreme ce în timpul lucrului nu pôte lipsi de acasă (auți, auți, motivare!) hajdudorogienii au cerut comitetului regnicolar, ca să amâne peregrinagiul până în Octobrie. (Ca și cum în Octobrie n'ar avea economii de lucru!).

„Comitetul regnicolar e aplicat (de silă ca de voe bună!) a da ascultare acestei cereri, amânând peregrinagiul până în Octobrie.

„Face deci cunoscut atât autorităților competente bisericești, cât și maghiarimii gr.-cat. dorogiene, că amână peregrinagiul, cu acel adaus, că participarea la peregrinagiul între condițiile publicate, se pôte face ori-când (da! da! astai bubă, că pân' acum nu s'a făcut!)., până când comitetul nu va face cunoscută special ziua călătoriei.

„Pentru cauza greco-catolicilor maghari, — încheie notificarea — e de o capitală importanță, ca credincioșii să iee parte la acest peregrinagiul în număr cât mai mare!“

Cu alte cuvinte: înștiințați-vă, pentru Dăeu, mai mulți, că de nu, e vai de ea „cauză a gr. cat. maghiari“!

Una din trei: sau că „credincioșii“ gr. cat., la învîtarile și la îndemnurile (cari ni le putem închipui cum au fost, fiind toate autoritățile publice „îndemnătoare“..), au răspuns cu cuvintele: dați-ne pace că n'avem vreme de-a lăsa plugul pentru atari lucruri de clacă, ceea-ce e *probabil*; sau că însuși papa dela Roma le-a trimis iar vorbă să-i mai de pace cu comedia asta, ceea-ce e *mai probabil*; sau apoi amîndouă de odată, ceea-ce e *și mai probabil*!

Din Bucovina.

Dieta Bucovinei. 1 mareșal al țării Iancu Lupul s'a reîntors Duminecă în 5 Febr. dela Viena, ca să facă pregătirile necesare pentru dieta țării, care se va întruni deja la mijlocul acestei luni.

Ședință solemnă. Societatea teologică „Academia ortodoxă“ din Cernăuți va arangea Duminecă în 19 Februarie n. începînd de la orele 2 d. m. în sala cea mare sinodală din reședința metropolitană o ședință solemnă în onóra P. S. Sale dlui episcop Vladimir de Repta.

Imi cam perd sărita, mă răsucesc ca într-o cușcă și încerc a mă liniști fumând.

S'aude sgomot de pași și voci, dar nu înțeleg ce limbă, că e prea departe.

— Unde ai fost ast-noapte, mă? Ai lum-părit?

Un fulger de bucurie me străbate, aud iar limba românească! Incep să bat cu pumnii în ușă... nu vine nimeni. Ei dar ce'mi pasă?

De-acu sunt în graniță. Trage-i Voineo! Și-i trag o chindie, o dau într'un brîu, o răsucesc într'un vals și cad obosit într'un galop turbat.

Peste două ceasuri imi făceam intrarea triumfală în România. Atunci m'am simțit și eu adînc mișcat; lira mea a prins a sbîr-năi din corde și cântam „dus în extasul sfînt al inspirărei“:

Un colț de raiu din ceruri dat,
O, țară, tu m'ai fermecat!
Și plîng de bucurie, plîng,
Aș vrea pe totă să te string
Cu dor pe inimă, cu foc,
Și prăbușit de-atât noroc,
Să mor slăvind-te 'ntr'un cânt
Ca Dumneșeu de sfînt!...

(„Fl. A.“)

S. Voinea.

Piile desiderii ale episcopului Milas. Ôspele nostru ingrat, episcopul Milas, nu de eri alaltăeri aspiră la un rol în biserica bucovină. Aflăm din o sorginte absolut demnă de creșmînt, că episcopul Istriei și al Dalmației a vînat în timpul sedisvacanței metropolitane întemplate după mórtea neuitatului Metropolit Silvestru, în tóte antișambrela vieneze după mitra metropolitană bucovină. El a fost, deși în ascuns, unul din cei mai periculoși concurenți ai actualului metropolit. Atunci se molcomise vanitosul opiscop de Zara abia după ce contele Badeni i-a arătat imposibilitatea realizării aspirațiunii sale. Ni-se asigură din cercuri, cari cunosc bine caracterul și aspirațiunile Prea Sfințitului, că rîvnirile sale n'au încetat. Astfel înțelegem acum bine, de ce Milas arată atîta bunăvoință față de malconțenii Ucrainofili, cari cer ca metropolit să fie un Slav. Să ia însă P. S. Sa de pe acum la cunoștință, că cît timp trăiește poporul român în Bucovina, nu ra călca piciorul unui metropolit străin pragul reședinței din Cernăuți!

(Din „Patria“)

„Apa sfințită a diavolului“.

Așa numeau în evul de mijloc, rachiul, care și în acel timp își avea tristul seu rol de pustiitor al neamului omenesc. Pentru-că, într'adevăr, precum atunci, așa și în timpul de față, poporul pe care l'a cuprins diavolul rachiului, are să sufere în chip infernal din pricina lui.

O fôie stiințifică germană, făcînd de curînd o cercetare asupra urmărilor beuturii de rachiul la popore, scóte la iveală în chip mai presus de ori-ce îndoială, că rachiul produce în omenime pustiiri neasămănat mai mari și decît cele mai fioróse și pustiitoare bóle' cum sunt colera, ciuma și o tica!

Iar dela măsura în care un popor e beutor de rachie, se deduce fără greș și la gradul lui de cultură, de morală și de bunăstare. Cu cît un popor e în măsură mai mare beutor de rachiul, cu atît el e unul dintre cele mai bătute de sorte, atît în cultură cît și în avere, și cu atît mai mult sunt pline temnițele cu fii de ai celui popor.

În America, originala în ouna, dar originală și în rele Americă, se vede asta mai luminos: Sunt în America state, în cari beuturile spirtuóse nu-s supuse la nici o restrîngere; pôte fabrica și vinde cine vrea și cît vrea! Și în aceste state, nemai vorbind de timpirea minții ómenilor, numărul crimelor, omoruri, jafuri, etc. e de trei-ori atîta de mare ca în alte state, iar sporirea poporațiunii încă e pe jumătate mai înceată, mai slabă, ca aiurea, unde beuturile sunt supuse la biruri și vâmi mai mari.

Incolo istoria rachiului în Europa și a luptei contra lui, e cam următoarea:

Pe continent în Svedia s'a observat mai întăi efectul pustiitor al beuturii de vinars, pe la începutul acestui veac. Se bea pe timpul acesta în Svedia atîta rachiul, că socotind pe toți nebeuturii și pe copiii cei mici chiar, și așa împărțind cantitatea de vinars ce se bea în țară, se veneau câte 46 litri de vinars de capul de om! Tot la a doua casă era cãldare de fert! Scufundarea poporului în sêracie și în ticăloșie, era așa de mare, că însuși Regele s'a veșut îndemnat a se pune în fruntea unei „Societăți de cumpătare“, atragînd întrînsa și pe aristocrație, cu care împreună să lucreze la stănginirea reului. Pilda a prins. I'au urmat și alții. Memento a fost înțeles. Și acestei inițiative de sus e a se mulțumi, că ați în Svedia beutura de spirtuóse a scădut mult, iar în proporție că acéstă scădere, a crescut bunăstarea lui, care se ticăloșise reu!

În Elveția, statul model al Europei, patria tuturor instituțiunilor de bine pentru popor, — întrebuintarea beuturilor spirtuóse au restrîns-o prin dări de consum și vâmi grele, cu atîta succes, încât înfloritorul stat pôte cu adevărat servi de model și în privința asta, Europei.

În Rusia, guvernul, vîdînd aruncarea desperată a poporului în brațele beției, spre a-și uita de lume și de sine cu ale sale necazuri, a pășit însuși cu luarea de măsuri

aspre contra beuturii mai ales de vinars. Așa de mult a restrîns dreptul de vîndare, că Jidani care făceau cu el parale frumoșe, otrăvind însă poporul, se vîd siliți a-și aduna rudele dela corturi și a pleca într'altă parte!... Și merg, mă rog, direct în — Ungaria, unde e „bine“ și în privința asta! Societățile de cumpătare ce se sporesc mereu și în Rusia, ajută mult guvernului în străduințele sale de stănginire a domniei diavolului rachiului.

În Germania chiar se lucrăză la alcătuirea unei legi, prin care pe bețivi îi vor pune sub tutelă, (ca pe copii nevrednici și nevrednici a-și chivernisi averea!). Mulțimea de reuniuni de temperanță, institute de vindecare a „bolnavilor de beție“, și asi-lele, ospiciile, pentru ei, sunt pe cale a readuce poporul în Germania, la trezvie și la munca cinstită. Singur ospiciul dela Bielefeld, a redat societății deja mai mult ca 6000 de ómeni decăduți prin beție, iarăși sănătoși și capabili de muncă.

Firește la noi nici veste ori poveste despre atari institute și ospicii (spitale pentru bețivi).

În Francia beția a luat proporții înspăimîntătoare. Se dice că și copiii de scóla beau! Dar s'au făcut și începuturile unei mișcări puternice de sanare. Toți ofțerii sunt membri unei uriașe societăți de cumpătare, și ei lucrăză cu bun efect asupra îndreptării soldaților, cari întorși acasă sunt îndemnați a se face și ei apostoli ai cumpătării dela beuturi!

În Ungaria noastră, în urmă, și guvern și societate, privesc cu indiferență la bîntuirile ce le face diavolul beuturii, mai ales al rachiului, în popor!

În deosebi însă se bea mult și prost în părțile nordice ale Ungariei la prăpădiile de Ruteni, cari atît au decădut, încât se și numesc popor mort, și jidovii sbóră roiri spre ei, ca corbii pe deasupra unui câmp cu stărvuri, ca să le sugă ultima putere din trupurile putredite.

Beau și sêracii Slovaci, apoi îndată urmărm noi Români, care încă nu suntem codași între beuturii de vinars!... Dar apoi și bunăstarea, la Ruteni, Slovaci și Români, e — Dămine apără!

Celelalte popóre, Sêrbii, Sașii, Nemții și Ungurii, beau mai puțin, unii fôrte puțin, (și și dacă beau, beau vin eri bere care hrănește ori întărește, nu a r de ori moleșește ca vinarsul), și de aceea și starea lor materială e mult superióră celei a noastre! Printre Ungurii din Ungaria, sunt ținuturi întregi, în cari nu se bea într'un sat atîta rachiul, ca la noi într-o casă.

Dar în timpul mai recent „moda vinarsului“ începe a se lăți și prin părțile pe unde nu străbatuse, în țară la noi. Iar guvernul abia are timp să facă la legi de maghiarizare, nu să mai îngrijescă și de mîrnișuri de astea, cum e oprirea poporului dela prea marea lunecare pe prăpastia stricăciunii.

Mai nou. Dar ca să nu facem învinuire nedreptă nimînui, trebuie să amintim de un lucru, după care la prima vedere s'ar părea că și guvernul unguresc s'a pus pe lucru întru stavilirea reului beuturilor. Dar asta e, precum se va vedea, numai aparință.

Și anume în ședința dela 7 Febr. a camerei ungare, ministrul de finanțe a prezentat un proiect de lege privitor la vîndarea beuturilor spirtuóse! Proiectul are de scop a înlocui articolul de lege 35 din 1888, de care se deosebesce prin unele măsuri, ce par a a avea ore-care tendință de-a pune anumite margini desfrăului beției. Astfel după noul proiect de lege, vîndarea de rachiul prefăcut din spirt ordinar, va fi permisă numai în cârciumile propriu zise, iar în localitățile mai mici, unde s'a obicinuit a se vinde cu paharul, precum și la strade, numai rachiul mai fin se va putea vinde. Altă modificare a stărilor de până acum se cuprinde în dispozițiunea, că pe cînd numărul vîndătorilor de beuturi în mic era până acum nelimitat, pe atunci în viitor dreptul de a putea vinde rachiul se va da numai celor ce sunt recunoscuți ca cetățeni ungari. Din motivarea proiectului reese însă apriat, că acéstă măsură s'a luat „în vederea raporturilor locuitorilor din Ungaria nordică“, ceea-ce atît însemnă, că se

9 Noemvrie 96.

A început să se vadă Cernăuții, mi e frig și aș bea un ceai, să mă încălzesc. Ajung în gară, mă scobor din Packwagen; un tînăr se tot uita la mine curios, pôte că nu-i plăcea aerul meu de neamț blond și treaz.

Mă reped la o crăsmă: un ceai, cren-virști, o bere, alta, alte două, țigări și.. fuga 'napoi la gară, că plécă trenul.

Se 'nsereză și e senin, de sticlește vîzduchul. Ofticósa de lună se 'nalță pe cer.

N'are haz luna iarna, de géba se încercă ea să răpescă priviri de la curtezanii ei; iarna ori cît de pline de iubire ar fi ochiadele ei, trecînd prin păturile reci, ele ajung la pământ niște reci priviri de ghiată, și nu se 'nebunesc curtezanii după priviri de ghiată.

Nădăduesc să fiu mîne la graniță la Ițcani, și m'nvălesc c'un biet palton care nare alt merit de cît acela că a vîdut și el, țeri străine...

Ițcani, 10 Noemvrie, 96.

În vagon întuneric și nimeni. Mă frec la ochi, dau să deschid, să știu unde mă aflu. Imposibil, ușa zăvorîtă pe din afară.

vede și guvernul silit să facă ceva pentru a pune margini invasiunii Jidaniilor din Galiția asupra Rutenilor, pe cari i-au luat acum ei sub scutul lor maghiarilor. In alte privințe noul proiect puțin se deosebește de legea actuală. De aceea dicem, părerea că guvernul ar fi pășit în general pentru stângăciunea răului, e numai părere.

Revistă Externă

Răsboiul americano-filipin.

Din Manila se telegrafiază cu data 8 Febr., că *Aquinaldo*, capul indigenilor filipini, cari nu vor să se supună nici stăpânirii americane, a publicat o proclamație prin care vestesce, că a declarat războiul Americii!

Pe hotarul localității Calvoca o ceată mai mică de soldați americani, a fost atacată de filipini, dar primind ajutor grabnic, i-a respins pe aceștia și i-a gonit, având americanii pierderi de 2 soldați și 6 răniți.

Din România

(*Mărtea fratelui Principesei*). Mărtea neașteptată a tinărului Principe ereditar *Alfred de Saxa-Coburg-Gotha*, urmată în 7 Febr., pune în doliu perechea princiară română și în deosebi pe Principesa României, sora decedatului.

Abia și-au serbat căsătoria lor de argint, AA. LL. RR. Ducele și Ducesa de Coburg, și acum perd pe moștenitorul lor, pe singurul lor fiu.

Principele Alfred de Coburg era abia de 24 de ani, născut în Londra la 1874.

A fost în mai multe rânduri în București și la Sinaia, stând câte trei și patru luni. Mai pe urmă a fost astă vară, stând la Sinaia și în București vr'o trei luni. Tiner simpatic și plin de rîvnă, el a cucerit de la început dragostea Curții precum și a înaltei societăți române. Mărtea lui lasă o dureroasă impresie.

Era singurul băiat al ducelui de Coburg, având patru surori: prințesa *Maria de România*, prințesa Victoria mare ducesă de Hessa, Alexandra principesă de Hohenlohe-Langenburg și prințesa Beatrice născută în 1884. Mama A. S. R. principelui Alfred este Maria, mare-ducesă de Rusia, sora răposatului *Țar Alexandru III*, și mătușa M. S. *Țarului Nicolae II* al Rusiei.

Principele și Principesa României abia plecați din Coburg, s'au întors Mercuri înapoi ca să participe la înmormântarea Principelui ereditar.

Principele Alfred a murit la Meran, în Tirol. Corpul său a fost îmbalsamat și transportat la Coburg.

În urma încetării din viață a principelui Alfred, Curtea Regelui și Reginei României luând doliu pe timp de două săptămâni, cu începere dela 25 Ian. v., serata dansantă care trebuia să fie Joi în 28 Ian. v., a fost amânată.

NOUTĂȚI

— Din cauza sfintei sărbători de Marți „Intimpinarea Domnului”, numărul proxim al ziarului nostru va apare Joi.

Ministrul român de domenii, dl Anastasiu Stolojan, a demisionat, și stăruie irevocabil asupra demisiei.

O observare corectă. „România Musicală” din București, publicând în numărul său mai nou un raport despre o serbare școlară, în legătură cu raportul face, într-o notiță, o foarte corectă observare privitor la obiceiul diarelor de a întrebuița, vorbind de servicii divine în biserica noastră orientală, cuvântul „Te-Deum.”

„Duminecă în 10 Ian. v., scrie „R. M., profesorii gimnasiului „G. Șineai” au serbat a șesa aniversară a înființării acestei școle. De dimineață s'a oficiat o *Doxologie* în bis. Sft. Gheorge vechiu...”

și adaugă la cuvântul „Doxologie” observarea:

„Religiunea noastră fiind ortodoxă, gr. or., nu înțelegem nici decum întrebuițarea termenului „Te Deum”! (termin ce să între-

buițeză, precum se știe, în biserica papistăse și derivatele ei, reformate).

D-ra Agata Bârsescu, care a terminat la teatrul de curte din Gera (principatul Reuss, în Germania) un ciclu de cinci reprezentațiuni, a fost decorată de principele moștenitor cu „medalia de argint pentru artă și știință”. După ultima reprezentațiune s'a dus însuși bătrânul principe moștenitor pe scenă și a predat în persoană artistei distincțiunea. Succesul celor cinci reprezentațiuni a fost extraordinar, publicul a făcut artistei ovațiuni entusiaste. „P.”

— *Reprezentățiunile în Sibiu* ale dșorei Bârsescu se continuă mâine, Duminecă sara, cu drama „*Mariane, o femeie din popor*”, de Drăxler-Manfred, — și apoi de mâine până Joi va juca în fiecare sără.

Excancelariul Caprivi a încetat din viață la Crassen în 6 Febr. n.

Un frumos lăsamânt. Adam Liuba din Maidan, (cercul Oraviței) a testat 7000 fl. spre stipendiarea tinerilor români talentați, dar lipsiți, din Maidan, și umblători la școle. Fundațiunea va administra-o biserica de acolo.

Musicile militare vor delecta pe viitor mai puțin publicul civil, ca până acum, cel puțin în Viena va fi așa. Musicile civile vienezze s'au ponosuit, că nu mai pot trăi de cele militare care cântă și mai ieftin și poate și — mai bine! Ministrul de război a considerat plângerea „băndașilor” civili, și a dat ordinațiune, ca fiecare musică militară să nu pōtă fi mai mare de 43 persoane și toți membrii su perflui să fie trimiși acasă. Prin această și puțința de-a sta atîta la dispoziția publicului, dacă nu întregi, dar cel puțin cu câte un anumit număr de membri, cum puteau sta până acum, le e luată.

Din tragediile vieții. Din Cluj se transmite următoarea știre mișcătoare: Albert Weber era medic ce se bucura de bun nume, dar în vreme ce altora le ajuta se-și redobândescă sănătatea zdruncinată, pe sine nu s'a putut apăra de lovitura celei mai triste bōle: a întunecării minții. A înnebunit pe la începutul acestei săptămăni, și în prima furie, a tras cu un revolver asupra unei femei ce i-a ieșit nainte, omorîndu-o. Omenii siguranței l'au dus în temniță, dar aci doi medici au constatat că e nebun, și ca atare a sēvērșit omorul. Judecătoria a dat ordin sē-l aducă dară în casa alienaților la Sibiu. Nenorocitul a înțeles într-o clipă de luciditate, că ce vor, și s'a spânzurat de ușa temniței L'au găsit însă la timp și l'au împedecat dela mōrte, și acum zace bolnav în spitalul mare.

Banca maghiaro-jidană din Kis-Czell (în Ungaria) condusă mai ales de Jidani, a bancrotat, păgubind pe acționari și deponenți, cu peste *Un milion de floreni*. Publicul nostru se fie atent față de bancile străine!

„**Unterwald**” e numele unei nouē foi săsești, aparute la Sebeșul-săseșc. Abia au apărut însă din ea 4 numeri, și fișpanul a oprit-o, sub cuvânt că face „politică” (antimaghiară) și n'a depus cautiunea prescrisă.

Logodnă. D-sōra Roza Pop din Deva și dl Nicolau Igna din Băița (com. Hunedōrei), fidanțați.

Strassburg-ienii contra lui Goethe. Principele Schōnaich-Carolath a propus în parlamentul german, ca să se voteze 50,000 marce pentru o statuă lui Goethe în Strassburg. Și propunerea a produs, ciudat, un rēșunet de protestare, unde nici n'ar fi creșut: în Strassburgul însuși! Un ziar de acolo scrie:

„Strassburg-ienii n'au simțit nici odată lipsă a avea în mijlocul lor pe un Goethe turnat din fer! Ce a făcut Goethe în Strassburg, ca sē-i ridicăm statuē? Aici e găsit pe Lili și aici a făcut curte la Friderica Sosenheim. Lili s'a măritat după altul, Friderica l'a părăsit pe poet. Ca pentru atîta „merit” față de orașul nostru, sē-i ridicăm statuē, tot nu merge. Dacă Schōnaich-Carolath are 50,000 de marce de prisos, deele pentru un scop de binefacere, că mai plăcut lucru a sēvērșit!”

Și aceștia nici pe departe nu e singura voce germană, ridicată acum contra lu Goethe, după-ee Heine a fost și el mult scărmanat de nepoții sei patrioți.

Din „Revista Economică” a apărut Nr 2 cu un bogat și ales cuprins. Infrunte are un articol care pledēză pentru ideea ca băncile nōstre să formeze, în unire, un mare fond cu menițiune culturală, la care să contribuie an de an din profitul curat. În felul cum îl propune „R. E.” în 15 ani am avea un fond de 500,000 iar în alți 10 ani de peste *un milion corōne*, din ale cărui interese s'ar putea satisface multe și neapărate cerințe ale înaintării nōstre culturale.

Dela „Reuniunea meseriașilor”. Joi sara (în 28 Ian. v.) s'a ținut o nouă „ședință literară” la „Reuniunea meseriașilor români din Sibiu”, în localul clubului reuniunii. E o plăcere și veți cum se adună meseriașii nostri dornici de progres, la clubul lor, spre a conveni unii cu alții, sē-și schimbe idei și păreri și sē învețe multe unii dela alții. Buna idee de a-i întruni la astfel de ședințe, fi ține într-o continuă interesare, desvoltare, căci prin cetirea de tractate predate de cei mai aleși dintre ei, asupra feliuritelor branșe de meserii, primesc îndreptări, indigitări prețioșe, despre cum sē-și pōrte mai rațional meseriile lor.

Joi sodalul Vasile Arsenie, a cetit o fōrte instructivă lucrare intitulată: „Meseria, plug de aur”, iar la provocarea președintelui Reuniunii, care conduce aceste ședințe, a și spus cu cuvinte proprii conținutul lucrării cetite. D-ra Elena Mohan, a declamat apoi o poesie, iar după dēnsa Ioan Ișan a cetit la înțeles tractatul „Despre meserii” în care se accentuează onestitatea meseriilor, apoi ca variație de mult haz, la urmă sodalul tipograf I. Muțiu a declamat poesia hazlie „Românul și vaca”. A declamat peste așteptare de bine.

Ședința a fost bine cercetată: fiind de față un mare număr de mēstri și calfe, precum și un frumos număr de Romānețe, ca public, ce mērea străduința lectorilor.

Fie ca bunul exemplu să aile rēșunet în toate cercurile de meseriași români, nu numai din Sibiu, ci și de pe aiurea, făcēnd toți asemenea, căci așa credem că în curēnd ar lua un frumos avēnt și s'ar produce o folositoare emulațiune în clasa de mijloc, aqī, durere, prea neglijată la noi.

O piesă teatrală interesantă, întocmită de Caragiali. În 1/13 Februarie se va reprezenta pe scena *Teatrului Național* din București piesa: „**100 de ani**” revistă istorică națională a secolului XIX, în 10 ilustrațiuni, mare spectacol, tablouri vii, evoluțiuni, danțuri și cāntece, proză și versuri din literatura diverselor epoce aranjată de *I. L. Caragiale*.

Interesantul program al ilustrațiunilor, adecă desvoltarea piesei, e următorul.

1) **Somnul Robiei.** Geniul Besnei. Două captive desnădăduite. Lanțuri seculare. „Ah, de am putea...!” O rază de speranță. Geniul Luminei. Semnalul Desteptării.

2) **Jugul și Biciul.** Iobăgie și Miserie. Români și Venitici. Cuțitul la os. Ultima inghenunchiare. „Cine trece Oltul mare?” Domnul Tudor. „Răscōlă-te, inima mea!” „Sē cață tirănia!” Arnăuți și Panduri, „Hai, voinice, biruește!”

3) **Școala Timpirii.** Baba ōrba. Dascălul negru. Nuiaua și Falanga. „Desteptă-te Romāne!” Un trimis. George Lazăr. Un vis: o datorie. Școala națională Sf. Sava. Prima lecție. Suntem Romāni! Sē fim Romāni! Cāntarea dimineței.

4) **Întăii pași ai Taliei Romāne.** O reprezentație națională de gală dinaintea unei săli de protipendadă: I. „*Frantōzitele*” comedie într'un act, în versuri de G. Facca. Intre acte taraful lui Barbu Lăutarul.

5) **I. 1848.** Exilul plata patriotismului. Doi tineri exilați: N. Bălcescu și V. Alexandri. Lira și pana. „Cāntarea Romāniei” „Adio Moldevei”.

II. 1859. La Milcov. În sfērșit! Un ideal îndeplinit. Frate și frate! Unirea. „H. i sē dām mână cu mână!”

6) **10 Maiu 1866.** Desēvērșirea marei dorințe. Alesul neamului. Glasul lui vorbește Romānilor. Urarea poporului. Sentinela română.

7) **În vremea rēșboiului independenței.** La Turnul-Măgurele”, scenă patriotică de V. Alexandri.

8) **Inturnarea vitejilor.** Steagul cel mai frumos. Dorobanțul. Cătră Mama Răniților. Tuciu și Fanfare. O serbare sfântă. În inima munților. Ca'n vremea basmelor. Făurăria Regală. Faurii veseli la lucru. Din gura unui

tun. Lucrul e gata! Corōna de ōfel. Lume din tōtă lumea. Sborul pe d'asupra Dunărei. Expres Orient. Mare chindie accelerată.

10) *Apeteosa: 1900. „Nihil sine Deo!”*

I. Löser.

Istoria Agriculturii.

Traducțiune autorizată de

Un prietin al plugarilor.

(Urmare.)

4. **Agronomia principelui Filip (1702)** costă din nouē cărți:

1. Despre casa țărănească în comun.
2. Despre edificii și material de edificat.
3. Despre agricultură și fēnațe.
4. Despre grădină și pădurit.
5. Despre economia de vite.
6. Despre cōcerea pānei, mācinat și despre fabricarea berei.
7. Despre stupărit, mētăsărit și pescărit.
8. Despre bōle și vindecarea lor.
9. O carte de bucate.

Tōte aceste cărți sunt de mare interes pentru țerani, au apărut în editura lui Christof Riegets 1702 în Nürnberg, Frankfurth și Lipsca.

5. Afară de acestea mai sunt de amintit scrierile lui Wolfgang Helmholtz de Hohberg sub titlu „*Georgica curiosa*”, (1687) și a lui J. J. Becher intitulată „*Părintele înțelepte*”, (1702).

Periodul X.

Înaintări și reforme în agricultură pe timpurile lui Friederic cel mare. Maria Theresia și Iosif II. 1740—1790.

4. **Regenții, cari au ajutat la înaintarea agronomiei.**

1. **Friederic II.** regele Prusiei, cel Mare și unicul se mai numea, s'a născut la 24 Ianuarie 1712, un fiu al regelui Friederic Wilhelm I, și a princesei de Hanōver Sofia Dorothea. Deși tatăl său a voit sē-l creșcă pentru miliție, totuși în el de timpuriu se desvolta atragerca pentru musică, limba franceză și pentru poesie.

Fără, voie peste apăsare sub care trăia se decise a fugi în Anglia la unchiul său George II. În Iulie 1730 dāndu-se ocaziune la o călătorie, unde a trebuit să însoțescă pe tatăl său la Wesel, vroi să fugă însoțit de cei doi locotenenți Katt și Keith, fu însă prins de tatăl său certat și pus în temniță din Kōstrin. Sablocotenentul Keith scăpă prin fugă, pe cānd Katt fu omorît deja în 6 Novembre în Kōstrin înaintea ochilor lui Friederic, care trebui să se uite din temniță Prințul trebui să mērgă la camera militară și domenială, ca să studieze din fundament economia. „Acolo în tot timpul sē călătorescă cu el unul dela cameră, care sē-i dea instrucțiunea de lipsă în economie, — cum trebuie să are gunōie, samene și cum sē se îngrijescă agrii:” așa spune sau prescrie instrucțiunea regescă. Aici a devenit Friederic, ce a voit tatăl său.

Mărtea tatălui său îl chemă pe tron în 31 Mai 1740. Numărul supușilor lui era de atunci 2240,000 pe 120588 gkm. la mărtea lui mai mulți cu 6 milioane pe 193546 gkm. Nlme nu s'a îngrit de poporul lui ca Friederic cel mare. El recunoseu că bunăstarea statului numai prin starea înfloritoare a agronomiei se pōte ridica și chemă pentru a nu se naște sēracie din cauza populațiunei care nu era destul de aptă pentru agronomie, coloniști din Württemberg, cari prefăcură rup-tura cea stērpă dela Odera în una din cele mai fructifere regiuni.

(Va urma.)

Damasturi de mătase

75 cr.

până la fl. 14.65 de metru — precum și „mătase Henneberg” negră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru — în cele mai moderne țesături, colori și desisnuri.

Particularilor, liberă de vamă și porto în casă. Mostre cu întōrcerea poștei.

Fabricile de mătase G. Henneberg (lif. de curte ces. și reg. Zürich. [19] 1.

Nr. 11/899

[18] 1—3

CONCURS.

In conțelegere cu comitetul parochial concernent se publică concurs nou pentru ocuparea postului de capelan în comuna bisericească Lăpuș, cu termin de 30 zile dela prima publicare oficiasă.

Venitele sunt jumătate din venitele stolare parohiale cam în sumă de 426 fl. 50 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post se trimită cererile lor concursuale cu documentele recerute de legile din vigóre până la terminul cuvenit subserisului oficiu.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 20 Ianuarie 1899.

Romul Furdui,
protopop.

„HUNEDÓRA“,

însoțire de anticipațiune și credit în Deva.

Convocare.

[17] 1—1

Domnii participanți ai însoțirii de anticipațiune și credit „Hunedóra“, se invită în virtutea §§-lor 23 și 24 ai statutelor, la

a XIV-a Adunare generală ordinară,

care se va ținea în Deva, Duminecă 26 Februarie 1899 st. n. la 2 ore d. a. în localul însoțirii.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Alegerea unui președinte, a unui vicepreședinte, precum și a doi secretari și doi scrutinători.
2. Raportul direcțiunii cu privire la activitatea consiliului administrativ și la starea cassei însoțirii (bilanțul) pe anul 1898; raportul comisiunei de supraveghiare și hotărîrea asupra profitului curat.
3. Satorirea bugetului pe anul 1899.
4. Alegerea comisiunii de supraveghiare pe timp de un an.
5. Eventuale propuneri. (§. 29.)

În lipsa membrilor receruți, — de peste jumătate a părților fundamentale — adunarea se va ținea în înțelesul §-lui 25 din statute la 5 Martie a. c. tot la timpul și în localul indicat.

Domnii participanți pot lua parte sau în persoană, sau prin plenipotențiații lor, cari asemenea au să fie participanți fundamentali (§. 26.); nime nu pôte exercita înse mai multe de 20 voturi (§. 10.)

În timpul încheierii bilanțului însoțirea a avut 319 părți fundamentale à 50 fl. 15.950 fl.

Din ședința consiliului administrativ al însoțirii „Hunedóra“ ținută în Deva la 25 Ianuarie 1899.

Ioan Moțiu m. p.,
director.

Alexandru Moldovan sen. m. p.,
vice-director.

Alexandru Moldovan jun. m. p.,
secretariu.

„HUNEDÓRA“, însoțire de anticipațiune și credit în Deva.

Incheierea compturilor

pe al XIV-lea an de gestiune dela 1 Ian. 1898 până la 31 Decembre 1898.

CONTUL BILANȚULUI pe anul 1898.

ACTIVE.		PASIVE.	
	fl. cr.		fl. cr.
1. Cassa în număr	3347.55	1. Părți fundamentale	15950.—
2. In cambii	134556.—	2. Depuneri spre fructificare și int. Cap.	112594.56
3. In obligațiuni	15681.—	3. Fondul de rezervă	5600.—
4. In mobiliar; det. 10%	270.57	4. Fondul de res. special	825.—
5. In anticipațiuni	509.76	5. Reescompt	15000.—
6. Taxe de protest	13.03	6. Beneficii	491.15
		7 Inter. la părț. fund. neridicate	310.25
		8. Profit curat	3606.95
	154377.91		154377.91

Contul PROFITULUI și PERDERILOR pe anul 1898.

SPESE.		VENITE.	
	fl. cr.		fl. cr.
1. Interese la depuneri	6371.72	1. Interesele de escompt	10602.11
2. Interese de reescompt	944.90	2. Provisiuni	2636.54
3. Salare	2160.—	3. Accidențe diverse și interese de întârziere	2171.14
4. Spese diverse (recuisite de cancelarie, încălțit, luminat, serviciu etc.)	534.87		
5. Contribuțiune	1168.07		
6. Timbru	36.28		
7. Taxe pe prezență	357.—		
8. Chirie	200.—		
9. Deteriorarea mob. cu 10% . .	30.—		
10. Profit curat	3606.95		
	15409.79		15409.79

Deva, la 31 Decembre 1898.

Ioan Lazariciu m. p.,
cassar.

Ioan Moțiu m. p.,
director.

Alexandru Moldovan sen. m. p.,
vice-director.

Ioan Simionașiu

Subsemnata comisiune de supraveghiare examinând contul bilanțului, profitului și al perderilor, l'am aflat în consonanță cu cărțile, și exact.

Deva, la 7 Februarie 1899.

Nicolau Schocander m. p.

George Gila m. p.

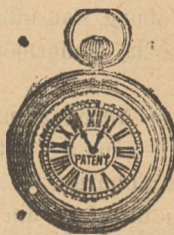
Simion Dragomir m. p.

JULIUS ERÖS,

firmă înprotocolată la tribunalul comercial reg. ung.

Magazin

de orológe, juvele, tot felul de articole de aur și argint.

Orologiu de buzunar remontoir nichel	dela 2.50 până 6 fl.
Orologiu de buzunar remontoir-argint	4.50 „ 10 „
Orologiu de buzunar remontoir veritabil argint-tula, cu părți de aur	9.— „ 15 „
Orológe pentru dame din aur, veritabil de Genf	12.— „ 35 „
Orológe pentru domni din aur, „ „ „	20.— „ 80 „
Deșteptător din nichel, marcă fină	2.— „ 3 „
Orológe cu pendul franc., cu resare, în cutii frumóse . .	5.— „ 15 „
Orológe cu pendul vieneze cu ponduri	14.— „ 35 „
Orológe de părete diferite modele	2.— „ 15 „
Lanțuri de gât pentru dame, de aur	6.— „ 20 „
Lanțuri de orológe pentru dame, de aur	9.— „ 30 „
Lanțuri de orológe pentru domni, de aur	20.— „ 70 „

Inele de aur de tot felul	dela 2.— până 12 „
Inele de aur cu diamant veritabil	6.— „ 25 „
Inele de aur cu brilliant veritabil	12.— „ 150 „
Inele de aur cu brilliant imitat	3.50 „ 6 „
Cercei de aur de tot felul	2.— „ 6 „
Cercei de aur cu diamant veritabil	6.50 „ 40 „
Cercei de aur cu brilliant veritabil	23.— „ 250 „
Cercei de aur cu brilliant imitat	3.50 „ 6 „
Brățare de aur de tot felul	10.— „ 20 „
Broșe de aur de tot felul	6.— „ 20 „
Lanțuri de orologiu și de gât din argint	1.— „ 4 „
Cercei și inele de argint	—80 „ 2 „
Brățare și broșe de argint	—80 „ 5 „

Juvaere de tot felul dela 15 cr. (preț de facon) până la 15 fl., precum și amulete, ju-ju-uri, lanțuri, brățare, medalii, broșe, ace de cravată, tabach'ere și țitóre de țigarete, tacámuri, chibritelnițe, sugarete, nasturi de manșete, etc.

Fiecare obiect de aur sau de argint e examinat și probat din oficiu și pe fiecare bucată se pôte vedea exact proba oficiasă (marca oficiasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al orológelor mele. — Tóte comandez le efeptuesc imediat, pe lângă rambursă sau trimiterea anticipativă a prețului, cu îngrijire. — Reparaturi de tot soiul se esecută bine și consciențios.

Rugându-mă pentru numeroase binevoitóre comande semnez cu deosebită stimă

JULIUS ERÖS,

Strada Cisnădiei 3. Sibiu. Strada Cisnădiei 3.

(Edificiul „Transilvania“.)

[216] 7—10